

Przedmiotowy system oceniania. Klasa 1. Zakres podstawowy

Tematy 1.– 40.

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
1. Historia jako nauka	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> formułuje definicję historii wymienia rodzaje źródeł historycznych 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje źródeł historycznych i podaje przykłady źródeł każdego rodzaju przedstawia periodyzację dziejów 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia problemy, jakie mogą się pojawić przy podziale dziejów wyjaśnia rolę archeologii 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie historiografii wymienia nauki pomocnicze historii i przedstawia, czym się zajmują
I. PRADZIEJE I HISTORIA STAROŻYTNIEGO WSCHODU				
2. Rewolucja neolityczna*	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny Żyznego Półksiężycza wyjaśnia, na czym polega przejście z koczowniczego na osiadły tryb życia, i umiejscawia je w czasie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia, jak żyli ludzie w paleolicie, a jak w neolicie, używając nazw tych epok umiejscawia w czasie rewolucję neolityczną i dostrzega, że jest to proces długotrwały 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> posługuje się poprawnie terminem: rewolucja neolityczna wymienia przyczyny i skutki rewolucji neolitycznej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> dzieli przyczyny i skutki rewolucji neolitycznej na społeczne, gospodarcze i kulturalne wskazuje na mapie najstarsze miasta i zna czas ich powstania charakteryzuje warunki naturalne miejsc, gdzie powstały najstarsze miasta (Jerycho i Çatalhöyük)
3. Cywilizacje starożytnej Mezopotamii	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny Mezopotamii i przykładowe miasta sumeryjskie (Ur, Uruk) rozumie i poprawnie posługuje się terminami: system irygacyjny, pismo klinowe, kodeks Hammurabiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia różne cywilizacje, które istniały w rejonie Mezopotamii (sumeryjską, asyryjską, babilońską) w kolejności chronologicznej charakteryzuje religię mieszkańców Mezopotamii 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia osiągnięcia cywilizacji sumeryjskiej charakteryzuje ustrój cywilizacji starożytnej Mezopotamii formułuje zasadę prawną zawartą w kodeksie Hammurabiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> umiejscawia w czasie i przestrzeni imperium Sargona Wielkiego formułuje i nazywa zasadę prawną zawartą w kodeksie Hammurabiego wyjaśnia, na czym polegał system pałacowy porównuje osiągnięcia cywilizacji starożytnej Mezopotamii poprawnie posługuje się terminami wymienionymi w celach

* Treści spoza podstawy programowej.

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
4. Starożytny Egipt	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny starożytnego Egiptu z podziałem na Egipt Górny i Egipt Dolny • wie, kim był faraon • wymienia przykładowych bogów egipskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia strukturę społeczną w starożytnym Egipcie • wymienia uprawnienia faraona • wymienia przykładowe osiągnięcia kultury egipskiej, w tym pismo • charakteryzuje gospodarkę egipską 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje pozycję poszczególnych grup społecznych w państwie faraonów • przedstawia osiągnięcia kultury egipskiej • charakteryzuje religię egipską • przedstawia cechy sztuki egipskiej • zna atrybuty przykładowych bogów egipskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia związki między religią, sztuką a władzą w starożytnym Egipcie (np. mumifikacja, piramidy, faraon jako syn boga) • wyjaśnia, dlaczego w Egipcie kapłani mieli wysoką pozycję • zna symbole władzy faraona i rozpoznaje wizerunki niektórych bogów egipskich
5. Dzieje i religia starożytnego Izraela	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny Palestyny • wymienia zasady judaizmu • posługuje się terminami: judaizm, Tora, Arka Przymierza 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia dzieje Izraela związane z Mojżeszem, Dawidem i Salomonem • posługuje się terminami: mesjasz, prorok, monoteizm, Talmud 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia dzieje Izraela związane z postacią Abrahama i niewolą babilońską • posługuje się terminami: rabin, menora, synagoga, świątynia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia symbole ważne dla judaizmu i wyjaśnia ich rolę • wyjaśnia różnicę między świątynią a synagogą • posługuje się poprawnie wszystkimi terminami wymienionymi w celach
6. Starożytne Indie i Chiny*	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny cywilizacji starożytnych Indii i Chin • przedstawia podstawowe zasady hinduizmu, buddyzmu i konfucjanizmu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia podział społeczeństwa starożytnych Indii, posługując się terminem kasta • wymienia przykładowe osiągnięcia cywilizacji chińskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje cywilizację Indusu • porównuje hinduizm z buddyzmem • wymienia osiągnięcia cywilizacji chińskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację polityczną w Chinach • wyjaśnia związki konfucjanizmu z funkcjonowaniem państwa • wymienia dorobek piśmienniczy starożytnych Indii
II. ŚWIAT STAROŻYTNÝCH GREKÓW				
7. Hellada i jej mieszkańcy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny Półwyspu Bałkańskiego i opisuje jego warunki naturalne • wymienia niektóre cechy polis 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia cechy polis i wyjaśnia związek między jej powstaniem a warunkami naturalnymi panującymi na Półwyspie Bałkańskim • wymienia występujące w <i>poleis</i> ustroje • wymienia niektóre przyczyny wielkiej kolonizacji greckiej i umiejscawia je w czasie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny wielkiej kolonizacji greckiej • pokazuje na mapie obszar skolonizowany przez Greków • wymienia etapy zakładania kolonii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje pozycję arystokracji w polis • charakteryzuje ustroje <i>poleis</i> greckich • przedstawia kontakty Greków z Fenicjanami

* Treści spoza podstawy programowej.

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
8. Sparta – państwo żołnierszy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny Sparty (polis i ziemie przez nią podbite) • wymienia organy władzy w Sparcie • wymienia grupy społeczne w Sparcie i wskazuje, które z nich miały prawa polityczne • rozumie termin: spartańskie warunki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe uprawnienia organów władzy w Sparcie • charakteryzuje wychowanie spartańskie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związki między wychowaniem spartańskim a funkcjonowaniem polis • charakteryzuje grupy społeczne występujące w Sparcie 	<p>Uczeń</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak wychowanie spartańskie wpływało na kulturę • przedstawia rolę Likurga w historii Sparty • uzasadnia, że w Sparcie panował ustrój oligarchiczny
9. Ateny	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie tereny Aten (polis i Attykę) • wymienia organy władzy w Atenach w V w. p.n.e. • wymienia grupy społeczne w Atenach i wskazuje, kto miał prawa polityczne w V w. p.n.e. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje demokrację ateńską w czasach Peryklesa • wyjaśnia, w jaki sposób Perykles zachęcał obywateli Aten do udziału w życiu publicznym • wymienia najbardziej znane zabytki ateńskie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia reformy Drakona i Klejstenesa • charakteryzuje społeczeństwo ateńskie • ocenia zalety demokracji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia reformy Solona • wskazuje związki między rozwojem demokracji i kultury w Atenach • ocenia wady i zalety demokracji
10. Wojny w świecie greckim	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie Maraton, Termopile i Salaminę • przedstawia przykładowe przyczyny i skutki wojen grecko-perskich • rozumie termin: falanga 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia ekspansję perską w Azji Mniejszej i jej konsekwencje • opisuje przebieg wojen grecko-perskich • rozumie termin: hoplita 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia charakter wojen w świecie greckim • przedstawia skutki wojen grecko-perskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny i skutki wojny peloponeskiej • wyjaśnia, co pozostało do dnia dzisiejszego z tradycji wojen grecko-perskich
11. Podboje Aleksandra Wielkiego	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie Macedonię i tereny opanowane przez Aleksandra Wielkiego • wymienia najważniejsze bitwy stoczone przez Aleksandra Wielkiego • rozumie pojęcie: kultura hellenistyczna 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działania Filipa II wobec Greków • wymienia przykładowe działania Aleksandra Wielkiego wobec ludów podbitych • wyjaśnia pojęcie: monarchia hellenistyczna 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje reformy Filipa II w Macedonii • charakteryzuje politykę Aleksandra Wielkiego na podbitych terenach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia trwałość działań podejmowanych przez Aleksandra Wielkiego na Wschodzie
12. Religia i kultura Greków	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowych bogów greckich i ich atrybuty, rozpoznaje ich wizerunki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje style architektoniczne i podaje przykłady zabytków architektury greckiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co przyczyniło się do rozwoju filozofii w starożytnej Grecji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związki sportu i teatru z religią starożytnych Greków • przedstawia założenia stoicyzmu, epikureizmu i cynizmu

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze poglądy Sokratesa wymienia przykładowe osiągnięcia kultury greckiej (przede wszystkim z dziedziny literatury) 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia formy kultu w starożytnej Grecji wymienia najważniejsze poglądy Platona i Arystotelesa i zna założone przez nich szkoły 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia osiągnięcia starożytnych Greków przedstawia rolę teatru i igrzysk w życiu Greków 	
III. IMPERIUM RZYMSKIE				
13. Rzym – od królestwa do republiki	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie Półwysep Apeniński i Rzym wymienia najważniejsze urzędy republiki rzymskiej wymienia podstawowe grupy obywateli rzymskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> porównuje warunki naturalne Półwyspu Apenińskiego i Półwyspu Bałkańskiego wymienia organy władzy republiki rzymskiej i ich przykładowe kompetencje 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje początki Rzymu wyjaśnia przyczyny zmian w strukturze społecznej Rzymian charakteryzuje urządzenie republiki rzymskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia związek symboliki związanej z Rzymem z legendą o założeniu miasta wskazuje elementy monarchiczne, oligarchiczne i demokratyczne w ustroju republiki rzymskiej wskazuje mocne i słabe strony tego ustroju
14. Ekspansja terytorialna Rzymu	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie obszary opanowane przez Rzymian przedstawia organizację terenów podbitych w Italii i poza nią 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje armię rzymską wskazuje różnice w organizacji terenów podbitych w Italii i poza nią charakteryzuje położenie niewolników w Rzymie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny ekspansji terytorialnej Rzymu, biorąc również pod uwagę rzymskie pojmowanie wojny przedstawia wojny punickie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rzymskie podboje w okresie republiki, umieszczając je w czasie wyjaśnia przyczyny i skutki wojen domowych w I w. n.e.
15. Cesarstwo Rzymskie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie rozrost imperium rzymskiego w okresie cesarstwa wymienia najważniejsze cechy pryncypatu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje urządzenie cesarstwa rzymskiego w okresie pryncypatu wyjaśnia pojęcie romanizacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia dojście do władzy Oktawiana Augusta i jego politykę przedstawia ekspansję terytorialną Rzymu w okresie cesarstwa i umiejscawia ją w czasie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ocenia skuteczność polityki Oktawiana Augusta omawia czynniki, które sprzyjały romanizacji wyjaśnia termin: <i>pax romana</i>
16. Religia i kultura Rzymian	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowych bogów rzymskich i ich atrybuty wymienia budowlę charakterystyczne dla Rzymu wymienia przykładowych autorów rzymskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje religię i literaturę rzymską wskazuje na specyfikę prawa rzymskiego (formułowanie norm ogólnych) przedstawia funkcje budowli rzymskich (łuk triumfalny, akwedukt, termy) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje wpływy greckie w kulturze rzymskiej przedstawia cechy sztuki rzymskiej wymienia twórców kultury rzymskiej i ich dzieła 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia znaczenie prawa rzymskiego wyjaśnia różnice między igrzyskami greckimi a rzymskimi ocenia wpływ kultury antycznej na późniejsze epoki

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
17. Chrześcijaństwo w świecie rzymskim	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie przykładowe pierwsze gminy chrześcijańskie • wymienia zasady chrześcijaństwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przyczyny rozprzestrzeniania się chrześcijaństwa w świecie rzymskim • przedstawia strukturę gmin chrześcijańskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację w Palestynie w okresie działania Jezusa • wyjaśnia przyczyny prześladowań chrześcijan przez władze rzymskie • przedstawia proces kształtowania się kanonu Pisma Świętego i zasad wiary (sobór nicejski) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację w Palestynie w I w. n.e. • opisuje symbolikę związaną z chrześcijaństwem • przedstawia zmianę pozycji religii chrześcijańskiej w cesarstwie rzymskim w IV w. n.e.
18. Upadek Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie orientacyjny podział na część wschodnią i zachodnią cesarstwa • wyjaśnia pojęcia: tetrarchia i dominat 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przyczyny kryzysu cesarstwa w III w. • charakteryzuje reformy Dioklecjana 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między częścią wschodnią a zachodnią Cesarstwa Rzymskiego • przedstawia przyczyny upadku Cesarstwa Zachodniorzymskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wzrost znaczenia barbarzyńców w Cesarstwie Rzymskim • przedstawia konsekwencje najazdu Hunów pod wodzą Attyli • przedstawia działania Odoakra
IV. EUROPA Wczesnego Średniowiecza				
19. Bizancjum	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar cesarstwa bizantyjskiego • przedstawia rolę Konstantynopola • przedstawia podział w religii chrześcijańskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe zabytki sztuki bizantyjskiej • pokazuje na mapie obszary zajęte przez cesarza Justyniana • wymienia cechy ustroju cesarstwa bizantyjskiego • posługuje się terminem: schizma wschodnia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje ustrój i gospodarkę cesarstwa bizantyjskiego • charakteryzuje okres panowania cesarza Justyniana • przedstawia konsekwencje schizmy wschodniej • wymienia cechy kultury bizantyjskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny schizmy wschodniej • ocenia zasługi cesarza Justyniana dla cesarstwa bizantyjskiego • wskazuje związki i wpływy cesarzy bizantyjskich w Kościele
20. Świat islamu	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszary opanowane przez Arabów • wymienia filary islamu • wymienia dwa najstarsze odłamy islamu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działalność Mahometa • wyjaśnia różnice między odłami islamu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia organizację polityczną i religijną świata arabskiego po przyjęciu islamu • charakteryzuje kulturę arabską 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację na Półwyspie Arabskim przed działalnością Mahometa • ocenia wpływ kultury arabskiej na kulturę europejską

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
21. Narodziny i rozwój państwa Franków	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar monarchii frankijskiej za panowania Karola Wielkiego • przedstawia dążenia Karola Wielkiego do odnowienia Cesarstwa Rzymskiego • pokazuje na mapie postanowienia traktatu w Verdun 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia na mapie etapy ekspansji państwa Franków • charakteryzuje okres rządów Pepina Małego (Krótkiego) • przedstawia organizację państwa Franków 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia rolę Chlodwiga w kształtowaniu się państwa Franków • przedstawia cały proces kształtowania się państwa frankijskiego • podaje definicję monarchii patrymonialnej • wymienia cechy renesansu karolińskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje gospodarkę monarchii Karola Wielkiego • uzasadnia, że państwo frankijskie było monarchią patrymonialną • wyjaśnia, dlaczego mówimy o renesansie karolińskim
22. Nowe państwa w Europie Zachodniej. Początki feudalizmu	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar monarchii ottońskiej • charakteryzuje rządy dynastii ottońskiej i jej dążenie do odnowienia Cesarstwa Rzymskiego • wyjaśnia pojęcia: senior i wasal 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia ideę cesarstwa uniwersalistycznego Ottona III • wyjaśnia, dlaczego doszło do odnowienia cesarstwa na terenie Rzeszy • przedstawia hold lenny i jego znaczenie • wymienia obowiązki wasala i seniora 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację w Anglii i na Półwyspie Apenińskim po upadku Cesarstwa Zachodniorzymskiego • charakteryzuje drabinę feudalną (podział społeczeństwa) 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację na Półwyspie Iberyjskim po upadku Cesarstwa Zachodniorzymskiego • wskazuje różnice między systemem lennym a drabiną feudalną • poprawnie używa pojęć: hold lenny, inwestytura, immunitet
23. Powstanie państw w Europie Północnej i Środkowo-Wschodniej	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie pierwsze państwa słowiańskie i główne trasy wypraw wikingów • wie, kim byli św.św. Cyryl i Metody 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje działalność św.św. Cyryla i Metodego • wymienia przyczyny ekspansji wikingów 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia dlaczego św.św. Cyryl i Metody są nazywani Apostołami Słowian • przedstawia konsekwencje wypraw wikingów • przedstawia proces powstawania państwa węgierskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia genezę pojawienia się Słowian w Europie • ocenia wkład św.św. Cyryla i Metodego w rozwój kulturalny Słowian • przedstawia proces powstawania państwa bułgarskiego
24. Papiestwo i cesarstwo	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia spór Henryka IV z papieżem Grzegorzem VII • wymienia postanowienia konkordatu wormackiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia reformy przeprowadzone w Kościele w X i XI w. • charakteryzuje skutki sporu o inwestyturę 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny kryzysu w Kościele w X–XI w. • posługuje się poprawnie terminami: symonia, nepotyzm, konkordat 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wiąże przyczyny sporu o inwestyturę z pozycją i uprawnieniami władcy • wyjaśnia, w jaki sposób Kościół chciał się uniezależnić od władzy świeckiej

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
V. EUROPA ROZKWITU I SCHYŁKU ŚREDNIOWIECZA				
25. Wyprawy krzyżowe i ich następstwa	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar objęty wyprawami krzyżowymi • wymienia przykładowe przyczyny i skutki krucjat • wymienia przykładowych przywódców krucjat 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie Królestwo Jerozolimskie • wymienia przyczyny i skutki krucjat, dzieląc je na polityczne, gospodarcze i religijne • wymienia zakony rycerskie i uczestników krucjat 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie państwie utworzone przez krzyżowców na Bliskim Wschodzie • wyjaśnia związki między sytuacją w Europie a poparciem dla wypraw krzyżowych • przedstawia rolę zakonów rycerskich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszary objęte rekonkwistą • charakteryzuje specyfikę krucjaty ludowej i czwartej krucjaty • przedstawia przenikanie się wpływów kulturowych między Wschodem a Zachodem w wyniku krucjat
26. Przemiany gospodarcze na wsi*	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zmiany w sposobie uprawy roli, które zaszły w XII w. • posługuje się terminami: dwupółowka i trójpółowka • wymienia przykładowe skutki rozwoju rolnictwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje zmiany, które zachodziły w technice rolnej w XII-XIII w. • wymienia narzędzia, które przyczyniły się do rozwoju rolnictwa • przedstawia sytuację chłopów (ich pozycję i obowiązki) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób zmiany w technice rolnej wpłynęły na jej wydajność • przedstawia warunki życia chłopów • wyjaśnia przyczyny kolonizacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje rolę samorządu wiejskiego • wyjaśnia i ocenia konsekwencje rozwoju rolnictwa
27. Miasta w średniowieczu	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykładowe przyczyny powstawania miast • przedstawia organizację przestrzeni miejskiej • definiuje termin: lokacja 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia proces powstawania i rozwoju miast • charakteryzuje organizację wewnętrzną miasta (władze, organizacje rzemieślnicze) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje strukturę społeczną mieszkańców miasta • wyjaśnia różnice w organizacji handlu lokalnego i międzynarodowego • przedstawia rolę cechów i gildii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia rolę miast w rozwoju gospodarki średniowiecznej • wyjaśnia, czym była Hanza • poprawnie posługuje się terminologią
28. Przemiany polityczne późnego średniowiecza	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie obszar ekspansji Turków osmańskich • wymienia przyczyny i skutki wojny stuletniej • wyjaśnia termin: schizma zachodnia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny i skutki schizmy zachodniej • przedstawia rolę Joanny d'Arc • charakteryzuje rozwój państwa krzyżackiego w Prusach 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przemiany w Czechach i na Węgrzech w XIV i XV w. • przedstawia rolę Jana Husa • przedstawia rozwój państwa moskiewskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zmiany polityczne w Europie XIV i XV w. (Rzesza, Szwajcaria, Skandynawia, Hiszpania) • przedstawia zależności polityczne pomiędzy państwami europejskimi w XIV i XV w.

* Treści spoza podstawy programowej.

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
29. Społeczeństwo stanowe i kryzys późnego średniowiecza	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> definiuje stan przedstawia strukturę społeczeństwa stanowego wymienia cechy monarchii stanowej wymienia przykładowe przyczyny kryzysu gospodarczo-społecznego w XIV w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces kształtowania się monarchii stanowej w Anglii przedstawia przyczyny i skutki epidemii dżumy w XIV w. przedstawia pozycję poszczególnych stanów w państwie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces kształtowania się monarchii stanowej we Francji i porównuje go z Anglią wyjaśnia konsekwencje kryzysu demograficznego z II poł. XIV w. przedstawia proces kształtowania się stanów wymienia przyczyny wystąpień chłopskich w XIV w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje cechy wspólne zgrupowań stanowych w Europie XIII–XIV w. ocenia możliwości awansu społecznego w XIV–XV w. przedstawia związki między kryzysem demograficznym i gospodarczym a wystąpieniami chłopskimi w XIV w.
VI. POLSKA W X–XIII WIEKU				
30. Państwo Mieszka I i Bolesława Chrobrego	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie granice państwa piastowskiego ok. roku 1000 wymienia przyczyny chrztu Mieszka I przedstawia okoliczności i postanowienia zjazdu gnieźnieńskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny przyłączone przez Mieszka I i siedziby biskupstw i arcybiskupstwa przedstawia wojny polsko-niemieckie za panowania Bolesława Chrobrego przedstawia skutki przyjęcia chrztu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie tereny przyłączone przez Bolesława Chrobrego wyjaśnia rolę św. Wojciecha w budowaniu struktur Kościoła w Polsce charakteryzuje organizację państwa wczesnopiastowskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co miało wpływ na kształt stosunków polsko-niemieckich za pierwszych Piastów przedstawia rolę <i>Dagome iudex</i> ocenia rolę chrztu i organizacji kościelnej w umacnianiu władztwa pierwszych Piastów wyjaśnia rolę koronacji
31. Kryzys i odbudowa monarchii wczesnopiastowskiej	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie granice państwa piastowskiego ok. roku 1138 wymienia przyczyny kryzysu monarchii piastowskiej przedstawia ekspansję Bolesława Krzywoustego przedstawia zasady testamentu Bolesława Krzywoustego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia proces odbudowy państwa polskiego przez Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego charakteryzuje stosunki Bolesława Krzywoustego z bratem Zbigniewem wyjaśnia przyczyny kryzysu monarchii wczesnopiastowskiej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje panowanie Władysława Hermana przedstawia stosunki Bolesława Śmiałego, Władysława Hermana i Bolesława Krzywoustego z Niemcami, wyjaśniając, co wpływało na zmiany we wzajemnych relacjach wyjaśnia, dlaczego Bolesław Krzywousty podzielił Polskę na dzielnice 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia konsekwencje i kontrowersje związane ze sporem Bolesława Śmiałego z biskupem Stanisławem przedstawia konflikt Władysława Hermana z synami ocenia, które działania Kazimierza Odnowiciela i Bolesława Śmiałego były ważne z punktu widzenia niezależności państwa

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
32. Państwo polskie w dobie rozbitcia dzielnicowego	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie poszczególne dzielnice i wymienia ich pierwszych władców • pokazuje na mapie straty terytorialne Polski w okresie rozbitcia dzielnicowego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zagrożenia zewnętrzne państwa polskiego w okresie rozbitcia dzielnicowego • wymienia czynniki sprzyjające jednoczeniu ziem polskich w XIII w. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia walki synów Bolesława Krzywoustego o władzę zwierzchnią • przedstawia ekspansję zakonu krzyżackiego w XIII w. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia walki książąt piastowskich o Kraków • przedstawia ekspansję Mongołów • wyjaśnia, co i dlaczego sprzyjało jednoczeniu ziem polskich w XIII w.
33. Przemiany społeczno-gospodarcze na ziemiach polskich w XII–XIII w.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne postanowienia aktów lokacyjnych • wymienia przykładowe skutki kolonizacji na prawie niemieckim 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia organizację władz we wsiach i miastach lokowanych na prawie niemieckim • charakteryzuje układ przestrzenny miasta lokowanego na prawie niemieckim • przedstawia podział społeczeństwa na stany 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny kolonizacji na prawie niemieckim • wyjaśnia różnice między kolonizacją niemiecką a kolonizacją na prawie niemieckim • przedstawia rolę cechów 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny kształtowania się stanów • przedstawia rozwój gospodarczy ziem polskich i wskazuje, jaką rolę odgrywały w nim lokacje • posługuje się poprawnie terminami wymienionymi w celach lekcji
VII. POLSKA W XIV–XV WIEKU				
34. Zjednoczenie Polski	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie ziemie, które mieli pod swoim panowaniem Przemysław II i Władysław Łokietek w 1320 r. • wymienia skutki konfliktu polsko-krzyżackiego za panowania Władysława Łokietka 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje stosunki polsko-krzyżackie za panowania Władysława Łokietka • przedstawia działania Władysława Łokietka w celu zjednoczenia ziem polskich 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia działania Wacława II w procesie jednoczenia ziem polskich • przedstawia pierwsze próby jednoczenia ziem polskich w II poł. XIII w. 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny problemów, z jakimi stykał się Władysław Łokietek, jednocząc ziemie polskie • wyjaśnia rolę koronacji w procesie jednoczenia ziem polskich
35. Polska pod rządami Kazimierza Wielkiego i Andegawenów	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • pokazuje na mapie granice monarchii Kazimierza Wielkiego w roku 1370 • wymienia skutki konfliktu polsko-krzyżackiego za panowania Kazimierza Wielkiego • wymienia działania gospodarcze Kazimierza Wielkiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje stosunki polsko-krzyżackie za panowania Kazimierza Wielkiego • charakteryzuje politykę wewnętrzną Kazimierza Wielkiego w dziedzinie administracji i prawa • wymienia postanowienia przywileju koszyckiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje stosunki polsko-czeskie za panowania Kazimierza Wielkiego • przedstawia okoliczności objęcia władzy przez Ludwika Węgierskiego • wyjaśnia, jakie korzyści odniosła Polska z ekspansji na Ruś Halicką 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • ocenia, co było największym osiągnięciem i największą porażką Kazimierza Wielkiego • charakteryzuje rządy Andegawenów w Polsce • wyjaśnia, dlaczego monarchię Kazimierza Wielkiego nazywamy monarchią stanową • poprawnie posługuje się terminem: Korona Królestwa Polskiego

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
36. Pierwsi Jagiellonowie na polskim tronie	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe przyczyny unii w Krewie wymienia postanowienia unii w Krewie wymienia postanowienia I pokoju toruńskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia skutki unii w Krewie przedstawia przyczyny i przebieg wielkiej wojny z zakonem krzyżackim wymienia postanowienia przywileju jedlnieńsko-krakowskiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje stosunki polsko-krzyżackie za panowania Władysława Jagiełły wymienia postanowienia unii w Horodle wyjaśnia, czy unia w Horodle była w pełni unią personalną przedstawia rolę Pawła Włodkowica w sporze z Krzyżakami 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia postanowienia przywileju czerwińskiego wyjaśnia przyczyny wydawania przywilejów szlacheckich przez Władysława Jagiełłę przedstawia okoliczności powołania na tron Kazimierza Jagiellończyka
37. Polska w późnym średniowieczu	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> pokazuje na mapie obszar Prus Królewskich i Prus Zakonnych wymienia postanowienia II pokoju toruńskiego wymienia postanowienia przywileju cerekwicko-nieszawskiego i konstytucji <i>Nihil novi</i> 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia przyczyny i przebieg wojny trzynastoletniej przedstawia postanowienia przywilejów, które prowadziły do wzrostu znaczenia politycznego szlachty przedstawia strukturę sejmku walnego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje politykę zagraniczną Kazimierza Jagiellończyka przedstawia postanowienia przywilejów, które prowadziły do wzrostu znaczenia gospodarczego szlachty charakteryzuje instytucję sejmku walnego i jego rolę 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego ustrój, który powstał w Polsce, określamy mianem demokracji szlacheckiej ocenia, czy politykę zagraniczną Kazimierza Jagiellończyka można określić mianem polityki dynastycznej
VIII. KULTURA ŚREDNIOWIECZA				
38. Kultura umysłowa wieków średnich	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy kultury rycerskiej wymienia przykładowe dzieła literatury średniowiecznej wymienia gatunki literackie średniowiecza 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia cechy kultury średniowiecza przedstawia rolę uniwersytetów charakteryzuje nurt filozofii średniowiecznej – scholastykę 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rolę św. Tomasza z Akwinu w kulturze średniowiecza wyjaśnia wpływ klasztorów na rozwój kultury średniowiecznej wyjaśnia wpływ dworów na rozwój kultury średniowiecznej 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia organizację uniwersytetów wyjaśnia rolę pisma w kulturze średniowiecza ocenia zasięg społeczny oddziaływania średniowiecznej literatury
39. Sztuka i architektura średniowiecza	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe zabytki romańskie wymienia przykładowe zabytki gotyckie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia przykładowe cechy stylu romańskiego w architekturze wymienia przykładowe cechy stylu gotyckiego w architekturze 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> w budowlach romańskich i gotyckich potrafi wskazać cechy stylu romańskiego i gotyckiego przedstawia zasięg terytorialny i czas trwania stylu romańskiego i gotyckiego 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rzeźbę i malarstwo romańskie charakteryzuje rzeźbę i malarstwo gotyckie porównuje styl romański i gotycki, wskazując różnice między nimi

Temat lekcji	Ocena			
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra
40. Kultura średniowiecznej Polski	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy średniowiecznej kultury polskiej wymienia przykładowe zabytki sztuki i piśmiennictwa średniowiecznego z Polski wymienia najstarsze kroniki polskie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wskazuje podobieństwa między średniowieczną kulturą polską a europejską wymienia zabytki piśmiennictwa w języku polskim zna postaci Janka z Czarnkowa i Jana Długosza 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> przedstawia rozwój nauki polskiej w średniowieczu i wyjaśnia rolę Akademii Krakowskiej w tym procesie przedstawia rolę klasztorów i zgromadzeń zakonnych w rozwoju kultury średniowiecznej w Polsce wskazuje związki kultury polskiego średniowiecza z kulturą europejską 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między kulturą polskiego średniowiecza a kulturą europejską zwraca uwagę na wyjątkowość niektórych zabytków sztuki średniowiecza w Polsce i wyjaśnia, na czym ona polega